

Den digitale kulturminnekartleggingen i Østfold kulturminneåret 2009

Nyhetsbrev fra Kulturminnekomiteen 30. mars 2009

Tilbakeblikk

Forsommeren 2008 startet Østfold Historielag støttet av Østfold Fylkeskommune ved Fylkeskonservator et samarbeide med Naturkart DA.

Samarbeidet tar utgangspunkt i Riksantikvarens database Askeladden som inneholder alle fredede kulturminner i Norge.

Alle data fra Askeladden er blitt lagt inn i kulturminnebasen fra Naturkart DA. Alle data blir søkbare på nettet med egen kartløsning som kommer ut i en forenklet versjon våren 2009

Alle 18 kommuner i Østfold er tilskrevet og 17 kommuner har svart positivt og bestilt lisenser til 24 av 26 lag som er med i Østfold Historielag. Kommunene har vært positive og betalt lisensene, mens historielagene skal ”gjøre jobben”.

Det er avholdt 13 møter og kurs høsten 2008 om registreringen.

Målet med den digitale kulturminnekartleggingen

Det foreløpige målet er å kontrollere koordinatene til 5100 fredede kulturminner fra Riksantikvarens database Askeladden som nå er lagt inn i databasen til Naturkart DA.

Foruten å kontrollere koordinatene, skal det også tas bilder av hvert enkelt kulturminne slik at vi kan se nåtilstanden.

Det neste og mest omfattende målet er å koordinatfeste, ta bilder og legge inn tekst om alle aktuelle kulturminner i hver enkelt kommune. Dette er ventet å ta flere år.

Hvordan skal historielagene arbeide i 2009?

Det gjenstår mye informasjon om hvordan datasystemet virker og hvordan vi skal betjene dette.

Alle registratorene dvs de som skal legge inn koordinater, tekst og bilder vil bli invitert til et

Infomøte/kurs på Borgarsyssel Museum, Wegenerbrakka den 22. April 2009 kl.18:00

I tillegg håper vi at alle som skal ut i felten for å GPS kontrollere koordinatene og ta bilder også vil komme.

Den 22 april vil vi også diskutere nødvendigheten av flere infomøter/kurs før sommerferien

Ola Wergeland Krog har et kurs igjen som vi har betalt for. Dette kurset blir avholdt når den endelige

Inngangsportalen og kartløsningen er ferdig. Vi kommer tilbake på dette.

Vinteren er fortsatt her, og det er liten mulighet til å komme ut i terrenget å ta bilder og GPS-koordinater.

Utnytt årstiden og planlegg vårens aktiviteter.

Planlegging er nøkkelordet -

De fredede kulturminnene

Gå inn på Cd platen dere har fått tilsendt og ta kopi av skjermbildet som viser det kartutsnittet dere vil starte med. (Eks. vis 10 steder)

Ta så ut registreringsskjemaene for det aktuelle kartutsnittet - slik at de som skal ut i felten har med seg ”dagens jobb”.

Hele kartet over din kommune ”deles opp” i kartutsnitt med registreringsskjemaer, og alle

Vil få et oversiktlig og enkel arbeidsplan

Øvrige kulturminner i din kommune.

Bestem hvilke kulturminner dere vil starte med å registrere. Mange lag vi har snakket med vil starte med husmannsplasser, Vi skal se litt på arbeidet og systematikken ved registrering av disse.

Først bør du finne ut hvor mange det er snakk om. Du finner de som regel i gårdsbøker o.l Finnes ikke opptegnelsen digitalt må du og dine skrive av all informasjon du finner. I første omgang lager du en navneoversikt. Navneoversikten fører du inn i databasen.

Gå inn på Lokaltet og trykk på ny lokalitet. Nummeret du skal bruke er kommunenummeret +1001. Neste nummer: kommunenummeret +1002 osv.

Lag en liste, lik den som var på den tilsendte Cd platen –Den heter Registrering av kulturminner – Oppfølging og kontrolliste. Forslag ny tittel :

Ikke fredede kulturminner – Oppfølging og kontrolliste

Nå har du et verktøy som gjør at du ”holder styr på” hvor du har fått tekst i fra, når du har tatt koordinater og foto osv,

Det er fornuftig å bruke samme systematikken her som ved de fredede kulturminnene. Når det gjelder kart- gå til din kommune - de er behjelpelige.

Prøv å merke av på kartet hvor hver enkelt plass befinner seg med det nye lokalitetsnummeret. Husk at nummeret skal på bildene fra plassen –eksempelvis 1241001 A, 1241001B osv.

PLANLEGG vårens aktiviteter også her med kartutsnitt og lokalitetsunderlag

Ikke fredede kulturminner ”krever” mye vinterarbeide

Digitaliser alt du kan finne som er nedskrevet om de kulturminnene du vil registrere , men husk kildehenvisningen !

Når du har fått på plass de nye lokalitetsnummerne i databasen kan du klippe og lime inn tekstene når som helst gjennom vinteren. Når våren kommer kan du fotografere og legge inn koordinatene

Hvordan legger vi tekst og bilder inn i databasen?

Kulturminnekomiteen har stor forståelse for at registreringen i databasen kan virke vanskelig, og vi vil prøve å lage et kursopplegg som skal bli detaljert og selvforklarende. For noen med god datakjennskap vil noe i kursopplegget virke overflødig , men komiteen vil følge denne linjen.

Hver enkelt som kommer på info/kurskvelden på Borgarsyssel Museum ,Sarpsborg og i Wegnerbrakka den 22 april kl.18 vil få utdelt hver sin Cd plate med kursopplegget.

Vedlagt følger også en oversikt over kontaktpersoner som i hovedsak skal betjene hvert enkelt lag. Medlemmene i kulturminnekomiteen har i år 8 besøk til forskjellige lag hvor vi har snakket om registreringsarbeidet. Vi oppfordrer alle lag til å bruke oss !